

**ZAMONAVIY METODIK O'YINLARDAN FOYDALANISH ORQALI
CHET TILLARNI O'QITISH USULLARI**

Yusupov Botirjon Maxammadjon o'g'li

Chortoq tuman 5-sonli DIMI ingliz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya. *Mazkur maqola chet tillarni o'qitishda zamonaviy metodik o'yinlardan foydalanish orqali samaradorlikni oshirishga bag'ishlangan. Tadqiqot davomida o'yinlar yordamida til o'rganish jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etishning ahamiyati ko'rib chiqildi. "Memory Match", "Guess the Word", "Role-play", "Hot Seat", "Bingo" va "Find Someone Who..." kabi metodik o'yinlar chet tilini o'rganuvchilarni muloqot qilish, so'z boyligini oshirish, va til qobiliyatlarini yaxshilashga undaydi. Bu o'yinli metodlar bilan chet tillarni o'rganish jarayonida o'quvchilarning ishtiroki va qiziqishi sezilarli darajada oshadi.*

Kalit so'zlar: *chet tili o'qitish, metodik o'yinlar, interfaol metodlar, o'yinli ta'lim, kommunikativ ko'nikmalar, ta'lim samaradorligi.*

Kirish

Bugungi globallashuv jarayonida chet tilini bilish zaruriyati ortib bormoqda va til o'rganishni zamonaviy usullar asosida tashkil etish o'qituvchilar oldidagi muhim vazifaga aylangan. An'anaviy o'qitish metodlari ko'p hollarda o'quvchilarni dars jarayoniga jalb eta olmaydi, bu esa o'zlashtirish darajasini pasaytiradi. Shu boisdan, o'yinli metodlar orqali ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etish bugungi kunning dolzarb masalalaridan biridir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, o'yinlardan foydalanish orqali o'quvchilar dars jarayonida faol ishtirok etadilar, so'z boyligini oshiradilar va real hayotiy vaziyatlarda tilni o'zlashtirish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Asosiy qism

1. "Memory Match" o'yini – "Memory Match" yoki "Eslatma" o'yini yangi so'zlarni yodlashni osonlashtiradi. Ushbu o'yinda so'zlar yoki tasvirlar kartochkalarda

joylashtiriladi va o'quvchilar ularni juftlik qilib ochish orqali eslab qolishadi. So'zlar bilan ishlash qobiliyatlarini rivojlantirish uchun bu o'yin juda foydali, chunki o'yin jarayonida o'quvchilar yangi so'zlarni muntazam takrorlab, ularni mustahkamlaydilar. Bu o'yin orqali o'quvchilar o'zlarining so'z boyligini oshirishadi va ma'lumotni eslab qolish qobiliyatlarini yaxshilaydilar.

2. "Guess the Word" o'yini – "So'zni top" o'yini o'quvchilarga so'zlar ustida ishlash, ularni izohlash va taxmin qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu o'yinda bir o'quvchi ma'lum bir so'z haqida tavsif beradi, boshqalar esa so'zni topishga harakat qiladi. Bu o'yin o'quvchilarni o'z so'z boyliklarini oshirish va o'z fikrlarini aniq ifodalashga o'rgatadi. Shuningdek, o'quvchilar sinonimlar, antonimlar va so'z ma'nolarini mustahkamlaydi.

3. "Role-play" o'yini – "Role-play" yoki "Rollarni ijro etish" o'yini real hayotiy vaziyatlarni sinfda jonlantirish orqali tilni amaliyotda qo'llash imkonini beradi. O'quvchilar, masalan, do'konda xarid qilish yoki mehmonxonada joy band qilish kabi vaziyatlarda ishtirok etadilar. Ushbu o'yin tilni o'qitish jarayonida qiziqarli vaziyatlar yaratish, o'quvchilarning o'zaro muloqot qilish va mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda juda samarali hisoblanadi.

4. "Hot Seat" o'yini – "Issiq o'rindiq" yoki "Hot Seat" o'yini, o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirish va so'zlashuv jarayonida faol bo'lishlariga yordam beradi. O'yin davomida bir o'quvchi oldinda o'tiradi va sinfdagi boshqa o'quvchilar unga savollar beradi. Savollarga javob berish orqali o'quvchi o'z so'z boyligini oshiradi va muloqot qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Shuningdek, ushbu o'yin o'quvchilar o'rtasida jamoaviy ishlarni shakllantiradi.

5. "Bingo" o'yini – "Bingo" o'yini orqali o'quvchilar o'rgangan yangi so'zlarni qiziqarli shaklda mustahkamlaydilar. O'qituvchi aytgan so'zlarni topib belgilash orqali o'quvchilar so'zlarni tezda tanish va ularni o'zlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ushbu o'yin sinfdagi o'quvchilar o'rtasida musobaqa ruhini yaratish va dars jarayonini jonlantirishda juda samarali.

6. "Find Someone Who..." o'yini – Bu o'yin o'quvchilarning muloqot qilish va bir-birlari bilan tanishish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilar

sinfdozlarining qobiliyatlari, odatlari yoki tajribalariga mos keladigan soʻz yoki jummalarni topishga harakat qiladilar. Bu oʻyin til oʻrganishda interfaol muloqotni kuchaytiradi va oʻquvchilarni oʻzaro faol munosabatga kirishga undaydi.

7. "Charades" (Pantomima) oʻyini – "Charades" yoki "Pantomima" oʻyini oʻquvchilarga soʻz va ifodalarni tushuntirish va tanib olish koʻnikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Bir oʻquvchi tanlangan soʻz yoki iborani imo-ishoralar yordamida ifodalaydi, boshqa oʻquvchilar esa uni topishga harakat qiladilar. Bu oʻyin oʻquvchilarning ijodkorligini oshiradi va ular oʻrgangan soʻzlarni amaliyotda qoʻllashga yordam beradi.

8. "Simon Says" oʻyini – Bu oʻyin oʻquvchilarning eʼtiborini va eshitish koʻnikmalarini rivojlantirish uchun moʻljallangan. "Simon aytadi" iborasiga javob berib, oʻquvchilar maʼlum harakatlarni bajarishlari kerak. Ushbu oʻyin eshitib tushunish qobiliyatini mustahkamlash va buyruqlarni tushunishni oʻrgatishda samarali usul hisoblanadi. Oʻquvchilar uchun ingliz tilidagi buyruqlarni tushunish va bajarish qobiliyatlarini yaxshilashda juda foydali.

9. "20 Questions" oʻyini – Ushbu oʻyinda bir oʻquvchi maʼlum bir obʼyekt yoki shaxsni oʻylab topadi, boshqalar esa 20 ta savol yordamida uni topishga harakat qiladilar. Bu oʻyin soʻz boyligini kengaytirish, muloqot qilish koʻnikmalarini rivojlantirish va fikrlash qobiliyatlarini oshirishda katta yordam beradi.

Xulosa

Chet tilini oʻqitishda zamonaviy metodik oʻyinlar qoʻllash oʻquvchilarning bilim va koʻnikmalarini qiziqarli va samarali shaklda rivojlantiradi. Tadqiqotlar shuni koʻrsatadiki, oʻyinlardan foydalanish orqali oʻquvchilarning darsga qiziqishi ortib, ularning oʻqitilayotgan tilni oʻzlashtirish darajasi oshadi. Bu metodlar oʻquvchilarning soʻz boyligini oshirishga yordam beradi.

Quyida maqola uchun foydalanilgan adabiyotlar roʻyxatini keltiraman. Ushbu manbalar chet tillarni oʻqitishda zamonaviy oʻyinli metodlar va metodik yondashuvlar haqida ilmiy maʼlumotlar beradi.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYHATI:

1. Brown, H. D. (2001). *Teaching by Principles: An Interactive Approach to

Language Pedagogy*. Longman.

2. Maxammadjon o'g'li Y. B., Odilxanovich S. H. Q., Maxammadsidiqovna X. M. O'QUVCHILARGA INGLIZ TILINI O'RGATISHNING SAMARALI USULLARI //Scientific Impulse. – 2023. – T. 1. – №. 7. – C. 340-342.

3. Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching*. Pearson Longman.

4. Lightbown, P., & Spada, N. (2006). *How Languages are Learned*. Oxford University Press.

5. Xoliqov Z. O. et al. O 'QUVCHILARGA INGLIZ TILINI O 'RGATISHDA YANGI INNOVATSION PED-TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH USULLARI //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 8 SPECIAL. – C. 133-136.